

RABSEL: The CERD Educational Journal

ISSN 2957-8019(Online) | ISSN 2077-4966(Print) |25(1) 12-26

Journal homepage: Journal.pce.edu.bt

རྫོང་ཁའི་རྩ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་ སློབ་རིམ་ ༡༩ པ་མཐར་འཁྱོལ་ཚར་མི་སློབ་ཕྱག་ཚུའི་བར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྐབ་
འཛོལ་བའི་བྱད་པར་ལུ་དབྱད་པ།

ཚུམ་གྲིས་པ་ བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན།
ཞིབ་རྟོགས་མཁུ་དབང་། སྤེལ་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།
samtentharchen.pce@rub.edu.bt

<http://doi.org/10.5281/zenodo.14524310> | Accepted October 2024 | Published December 2024

བསྐུས་དོན། Abstract

འབྲུག་པའི་སློབ་ཕྱག་ཚུ་ལུ་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྐབ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་ཡོ་རྒྱུས་ རྒྱུང་བརྒྱུམ་སྤྱད་རྒྱུ་མཛུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ལུ་ ཡིག་
སྐབ་འཛོལ་བའི་བྱོད་རིམ་དབྱེ་དབྱེ་འབད་ནི་དོན་ལས་ དོན་ཚན་ རྫོང་ཁའི་རྩ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་
སློབ་རིམ་ ༡༩ པ་མཐར་འཁྱོལ་ཚར་བའི་སློབ་ཕྱག་ཚུའི་བར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྐབ་འཛོལ་བའི་བྱད་པར་ལུ་དབྱད་པ་ ཟེར་བའི་
དོན་ཚན་གྱི་ཐོག་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ་ཁུངས་བཙུག་དང་ མཁོ་ཆས་འདི་ ཡིག་ཆ་དབྱེ་དབྱེ་ལག་ལེན་འཐབ་ཅི། དཔེ་ཚད་
སྤྱོད་ རྫོང་ཁག་ ༡༩ གྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ ༡༧ ལས་མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྱག་ བོ་ ༩༠ དང་ མོ་ ༩༠ ཡོངས་བསྐོས་ས་ སློབ་ཕྱག་
༤༠ གནམ་འབྲུ་རྒྱུ་ཅི། ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དམིགས་གཏང་ སློབ་གྲྭའི་རྩ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་ལས་ སློབ་རིམ་ ༡༩ པ་
མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཚུའི་བར་ན་ ཡིག་སྐབ་འཛོལ་བའི་བྱད་པར་ལུ་འགོ་དཔོན་ལུ་འབྲེལ་བ་ཅིན་ སློབ་ཕྱག་ཁག་གསུམ་ཆ་ར་ལུ་ ཡིག་སྐབ་འཛོལ་བའི་བྱོད་
རིམ་མ་འདྲམ་བཞི་རེ་ཡོད་པ་སྤྱོད་ གསལ་འཛོན་བྱུང་ཡི། ཡིག་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གྲུབ་ཨིན་པ་ཅིན་ སྤྱིར་བཏང་རྫོང་ཁའི་སློབ་དེབ་རྒྱུང་
གཅིག་ལྷབ་མི་ཚུ་ལས་ རིག་གཞུང་དང་བྱུང་རིག་རྩ་གཞུང་ལྷབ་མི་གཉིས་དྲགས་སྤྱོད་ཐོན་ཡི། བོ་མོ་བར་གྱི་ཕྱོགས་གྲུབ་ལུ་ བྱུང་
པར་ག་དེ་སྤྱོད་འདུག་ག་ལུ་བའི་སྐབས་ ཨ་ཅི་མོ་ལས་མོ་དྲགས་སྤྱོད་གསལ་འཛོན་བྱུང་སྤྱོད་པ་ཨིན།

གཙོ་རྟོག་ རྩ་གཞུང་། གྲུབ་འབྲས། རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྐབ་ འཛོལ་བའི་བྱོད་རིམ།

དོན་རྒྱུད། Introduction

རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དོ་རྟོགས་དང་ ཤེས་རིག་གོང་འཕེལ་གྱི་གཞི་རྟེན་གཙོ་བོ་ཅིག་ རྟེན་ཡིག་འདི་ཨིན། རྟེན་ཡིག་ལུ་མཁུ་པ་ཟེར་བཅི་
དགོ་པ་ཅིན་ རྟེན་ཡིག་གི་རིག་ཚུལ་བཞི་ལུ་མཁུ་པ་དགོ་པ་ཨིན། རིག་ཚུལ་བཞི་ལས་ འཁྱུལ་མེད་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་གི་ཞི་ཞི་རི་རིག་ཚུལ་དེ་
ཨིན། དེ་ཡང་ སློབ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི་)མི་ཕམ་དགོ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ ༡༩༥༥ གྱིས་ ལུང་འདྲེན་འབད་དེ་ཡོད་མི་ གིས་ (“གང་ཕྱིར་མཁུ་པ་
པའི་ལས་གསུམ་ལས། །འཆད་ཚོད་དག་ལ་མ་དེས་པ། །སྤྱིད་ཕྱིར་མི་འཁྱུལ་ཚོམ་པ་སྤྱོད། །” ཟེར་ ཤོག་གངས་ ༡༩ ནང་ལུ་ གསུངས་ཏེ་
ཡོད་དོ་བརྒྱུམ་ཨིན། གི་ཞི་ལུ་མཁུ་པ་ཟེར་སྐབ་དགོ་པ་ཅིན་ བྱུང་ཚོས་ཆང་དགོ་པ་གཙོ་བོ་ཅིག་ ཡིག་སྐབ་དག་ཏུ་གཏོ་སྤྱོད་འབྱེ་འབྱེ་རྒྱུ་དགོ་པ་

འདི་ཡིན་མ་སྟེ་ འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་དོན་རྗེ་ གིས་ (༡༩༧༥)“སོངས་པ་ཕལ་ཆེར་གྱི་ཚོམ་དུ། ཁོར་བར་བྱིས་ཤིང་ཁོར་བར་བསྐྱགས། འོག་པར་གོ་བས་དོན་འཇུག་སྲིད། ཉེས་ན་བརྗེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། མཁོར་དོན་རྣམས་འཚོལ་བ་གཅེས། །” ཟེར་ ཤོག་གྲངས་ ༤ རང་ལུ་ གསུངས་ཏེ་འདུག། དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཡིག་སྟེབ་དག་པ་སྟེ་འབྲི་ཚུགས་ཞིའི་དོན་ལུ་ སློབ་གྲུའི་ཚ་གཞུང་ སློབ་དེབ་ ལྷག་དེབ་ཚུ་སྟོན་པའི་ ལྷག་ལུ་ སློབ་སྟོན་དང་སློབ་ལྷའི་དམིགས་གཏང་གཙོ་བོ་ཅིག་ སློབ་ཕྱག་ཚུའི་རྒྱུད་ལུ་ཡིག་སྟེབ་ཡར་རྒྱས་གཏང་ནི་ལུ་བཞག་སྟེ་འདུག་ཀྱི་ལ། འཛོལ་ཤེས་རིག་ཚོགས་སྟེ། (༡༩༧༩།)

ཡིན་ཅུང་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ སློབ་གྲུའི་སློབ་ཕྱག་ཚུ་ལུ་ དཀའ་ངལ་གཙོ་བོ་ཅིག་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་དག་མ་ཚུགས་པ་དེ་ ཡིན་མ་སྟེ་ བཤད་དེ་འདུག། དེ་ཡང་ ཀུན་ལེགས་རྣམ་ཚུལ་ གིས་ (༡༩༧༥) ཟེམ་ཕུ་འོམ་སྟེ་འོག་གི་སློབ་གྲུ་ལག་བཞིའི་སློབ་རིམ་བརྟན་པའི་སློབ་ཕྱག་ ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ཞིབ་འཚོལ་ཅིག་འབད་ཡོད་མི་ནང་ སློབ་ཕྱག་རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་ལུ་དཀའ་ངལ་དང་གདོང་ལེན་ཡོད་མི་ བརྒྱ་ཆ་ ༩༠% ཐོན་ཡོད་པའི་ཁར་ སློབ་ཕྱག་ལ་ལུ་གིས་ ཁོང་རང་གི་མིང་དང་ སློབ་གྲུའི་མིང་གི་སྟེབ་ཅིག་ར་ དག་ཏོག་ཏོ་སྟེ་བྲིས་མ་ཚུགས་པའི་ གནས་སྤངས་གྱར་ ལྟོད་དེ་ཡོད་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་འདུག། ཡིག་སྟེབ་དག་མ་ཚུགས་པ་ལས་བརྟེན་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་ལུ་ རྫོང་ཁའི་ཚོས་ཚན་ལུ་སློབ་ ཞན་ནི་ ཚོས་ཚུགས་ནང་ལུ་སྐྱགས་ཉུང་སྲུ་འཐོབ་ནི། དཔའ་ལུ་ཞི་ལ་སོགས་པའི་ བྱ་སྐབས་མ་བདེམ་ལེ་ཤ་ར་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་མས། སྟེབ་དག་མ་ཚུགས་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་མ་བསལ་བར་ ད་ལྟོ་བཟུམ་སྟེ་ར་ལུས་པ་ཅིན་ མ་འོངས་པའི་སློབ་ཕྱག་ཚུ་ རྫོང་ཁ་བྲི་ནི་ལུ་སྐྱོགས་གྲབ་ ཅན་འགྲོ་ཚུགས་པར་ལུ་ལག་གཏང་ནི་བཟུམ་འདུག། ཡིག་སྟེབ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དང་པ་ར་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་གིས་ཡིག་སྟེབ་ ག་ཅི་བཟུམ་ར་འཛོལ་མས་ག་དང་ འཛོལ་ཐབས་ལུ་ཁྱད་པར་ ག་དེ་སྟེ་ར་འདུག་ག་ ཞིབ་འཚོལ་གི་ཐོག་ལས་ དབྱེ་དཔྱད་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ འབད་དགོ་པ་ལག་ཆེ་བས།

རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཁར་ ཡིང་སྐད་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་ཐོག་ལུ་ ཡིག་སྟེབ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིམ་མ་འདམ་Pattren of Spelling error ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་ལེ་ཤ་ར་ འབད་དེ་འདུག། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ཡང་ Tshomo et al. (2018) ཚུ་ གིས་ ཡིང་སྐད་ནང་ལུ་ སློབ་རིམ་བརྟན་པ་དང་ བརྒྱུད་པའི་སློབ་ཕྱག་ཚུ་གིས་ ཡིང་སྐད་ཀྱི་ཡིག་སྟེབ་འཛོལ་བ་ག་དེ་སྟེ་འདུག་ག་ དབྱེ་ཞིབ་ འབད་དེ་ཡོད་པའི་ཁར་ གྲུབ་འབྲས་ཡང་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་ལུ་ཡིག་སྟེབ་ཀྱི་འཛོལ་བ་ མ་འདམ་ལག་དྲུག་འབྱུང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་མས། ཡིན་ཅུང་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཚོད་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིམ་མ་འདམ་Pattren of Spelling error གི་ཐོག་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་ག་གིས་ ཡང་མ་འབད་བར་ ལུས་ཏེ་འདུག།

དེ་འབད་མ་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་འདིའི་དམིགས་ལུ་གཙོ་བོ་ར་ ལྷག་ཚེ་དང་སྟེབ་སྲིད་འབྲིང་རིམ་གོང་མའི་སློབ་གྲུ་ལས་ རྫོང་ཁའི་ ཁྱད་རིག་ཚོས་ཚན་ནང་ལུ་ སློབ་རིམ་ ༡༢ པ་མཐར་འཁྲུལ་མི། སྤྱིར་བཏང་འབྲིང་རིམ་གོང་མའི་སློབ་གྲུ་ཚུ་ནང་ལས་ རྫོང་ཁ་རིག་གཞུང་ ཚོས་ཚན་ནང་ལུ་ སློབ་རིམ་ ༡༢ པ་མཐར་འཁྲུལ་མི། སྤྱིར་བཏང་འབྲིང་རིམ་གོང་མའི་སློབ་གྲུ་ཚུ་ནང་ལས་ རྫོང་ཁ་སློབ་དེབ་རྒྱུང་ཅིག་ ལྷག་སྟེ་ སློབ་རིམ་ ༡༢ པ་མཐར་འཁྲུལ་མི་ ལག་གསུམ་གྱི་བར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ ལྷགས་ གྲུབ་ཚུ་ཏེ་གོ་སྟེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་བྱིན་ཚུགས་ནིའི་དོན་ཡིན། ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་ལེགས་བཤད་པ་ཚུ་ལུ་ རྫོང་ ཁའི་ཡིག་སྟེབ་སྟོན་ཐབས་ནང་ ལམ་སྟོན་འབད་ཚུགས་ནི་དང་། སློབ་གྲུ་ལག་གི་རྫོང་སློབ་ཚུ་ལུ་ཡང་ ཡིག་སྟེབ་སྟོན་ནང་ ལམ་སྟོན་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཚུགས་པའི་དེ་བཙོན།

ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དྲི་བ་གཙོ་བོ། Question

རྫོང་ཁའི་ཚ་གཞུང་མ་འདམ་ལག་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་ སློབ་རིམ་ ༡༢ པ་མཐར་འཁྲུལ་ཚར་མི་སློབ་ཕྱག་ཚུའི་བར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་ འཛོལ་བ་ལུ་ཁྱད་པར་ ག་དེ་སྟེ་ར་འདུག་གོ་?

ཡན་ལག་རྩི་བ། Sub-question

- ༡) སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྐྱེབ་ ག་ཅི་ར་འཛོལ་ཕྱོ་སློ་
- ༢) སློབ་རིམ་ ༡༩ པ་ མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྲུག་ ཁག་གསུམ་གྱི་བར་ན་ ཡིག་སྐྱེབ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིམ་ལུ་ རྒྱ་དཔར་ག་དེ་སླེ་ར་ འདུག་གོ་
- ༣) སློབ་རིམ་ ༡༩ པ་ མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྲུག་ཁག་གསུམ་གྱི་བར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྐྱེབ་དགའ་སྐྱེ་འབྲི་རྒྱུགས་ཞིའི་ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་ རྒྱ་དཔར་ག་དེ་སླེ་ར་འདུག་གོ་

ཚུམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ། Literature Review

ཚུམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལེ་ག་ར་འདུག། དེ་ཡང་ ཞིབ་འཛོལ་གྱི་དོན་ཚན་ཐག་གཅད་ནི། དཀའ་ངལ་དོས་འཛིན་འབད་དེ་ བར་སྤོང་Gab འཛོལ་ནི་དང་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་བརྒྱུད་དོན་བཏོན་ནི་ཚུའི་དོན་ལས་ གལ་ཆེ་བའི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཨིན་ (Creswell 2018, 2009, & Kumar 2011)། སློབ་རིམ་ ༡༩ པ་མཐར་འཁྱོལ་མི་ སློབ་ཕྲུག་ཁག་གསུམ་གྱི་བར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྐྱེབ་འཛོལ་བའི་ བཀོད་རིམ་ལུ་རྒྱ་དཔར་ ག་དེ་སླེ་ར་འདུག་ག་བཟུ་ནིའི་དོན་ལས་ ཚུམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ་ལུ་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་ དང་པར་ ཡིག་སྐྱེབ་ཀྱི་གོ་ དོན་དང་དགོས་པ། གཉིས་པར་ ཡིག་སྐྱེབ་ལུ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ འཛོལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ གསུམ་པར་ ཡིག་སྐྱེབ་ཡར་རྒྱས་གཏང་ནིའི་ ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ལུ་ མོས་བསྐྱར་འབད་ཡོད་པ་ཨིན།

༡) ཡིག་སྐྱེབ་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དགོས་པ།

ཡིག་སྐྱེབ་ཟེར་བའི་དོན་ཡང་ ཡི་གུ་ལེ་ག་གཅིག་ཁར་བསྐྱོམས་ཞིན་མས་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚིག་གི་ཆ་ཤས་ ཚིག་མཛོད་ནང་ལུ་ཡོད་དོ་ བརྒྱུམ་ ཚང་མ་སླེ་བྲི་ནི་ལུ་སྤྲོད་ཨིན་མས། དེ་ཡང་ ཐོན་མི་སྤྱོད་ཀྱི་ (༡༩༩༩) གིས། “ཡི་གའི་ཁོངས་ནས་མིང་དབྱུང་སྟེ། ཁྱིམ་གྱི་ཁོངས་ བས་ཚིག་ཕྱུང་ནས། ཚིག་གིས་དོན་རྒྱུམ་སྟེ་ཕར་བྱེད། །”ཟེར་གསུངས་ཏེ་འདུག། སྐབ་ཟེར་མི་དེ་ ག་ཅི་ར་ཨིན་རུང་ མ་འདྲུམ་ལེ་ག་ གཅིག་ཁར་བསྐྱོམས་ཏེ་ བཞག་པའི་དོན་ཨིན། དེ་ཡང་ མིང་གཞི་ འདོགས་ཅན་ མགོ་ཅན་ དབྱུངས་ སྟོན་འཇུག་ རྩེས་འཇུག་ ཡངས་ འཇུག་ཚུ་ གཅིག་ཁར་སྐབ་ཅིང་སྐྱུར་བའི་དོན་ཨིན་མས་ (བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ ༡༩༩༤ དང་ རྫོང་ཁའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ ༢༠༠༩)། རྫོང་ཁའི་ཁོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས་ (༢༠༢༠) གིས་ཡང་ ཡིག་སྐྱེབ་ཟེར་བའི་དོན་ ཡི་གུ་ལུ་ མིང་གཞི་དང་ བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ ཏུས་གསུམ་ ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་སྐབ་སྐྱུར་ ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་བརྒྱུམ་གྱི་ཡིག་སྐྱེབ་བཟུ་ནིའི་དོན་ལུ་ བཟོ་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་ལག་དེབ་ལུ་ ཚིག་མཛོད་ དང་དག་ཡིག་ ཟེར་སྤྲོད་ཨིན་མས། ཚིག་མཛོད་གལ་ཆེ་བའི་ཁྱེད་ལས་ཡང་ མཁམ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་སློ་སློས་ གིས་ (༢༠༢༠) “ཚིག་མཛོད་ནི། རིག་པའི་གནས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་གྱི་བར་མཛོད་ཏུ་ འཇུག་པའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན།” ཟེར་གསུངས་ཏེ་འདུག།

ཡིག་སྐྱེབ་དགའ་སྐྱེ་བྱི་དགོས་འདི་ ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་ག་ཅིའི་ཐད་ལུ་ཡང་ གལ་ཆེན་ཨིན། སྐབ་སྐྱུར་དགའ་སྐྱེ་བྱི་དགོས་འཁྱེད་ ཡང་ ཡི་གུའི་སྐྱུར་བ་ལུ་འཁྱེད་པ་དང་མོར་བ་ལྷགས་ཏེ་ ཡར་སོང་པ་ཅིན་ དོན་ལུ་འཛོལ་བ་འབྱུང་ནི་དེ་རེས་བདེན་ཨིན། དེ་ཡང་ དཔལ་ ཁང་ཚོས་མཛོད་ལོ་རྒྱུ་ གིས་ (༡༩༩༩) “ཡི་གའི་སྐྱུར་བ་ལུ་འཁྱེད་ལྟ་ །དོན་རྒྱུམ་འཁྱེད་ལུ་སྐྱོས་ཅི་དགོས། །” ཤོག་གྲངས་ ༣༠ བར་ ལུ་གསུངས་ཏེ་འདུག། དེ་བརྒྱུམ་སྟེ་ མཁམ་དབང་དགོ་འདུན་རིན་ཆེན་ གྱིས་ཡང་ (༡༩༩༩) “ཡིག་གཟུགས་ལེགས་ཤིང་མཚོན་པ་ དང་། །ལྷག་ཆད་མེད་ཅིང་དག་པ་སྟེ། །ལེགས་མཚོན་པ་དག་གསུམ་ཚང་འཇུར་ན། །དེ་ལ་མཁམ་པའི་གྲགས་པ་འཕྲོག། །” ཟེར་ ཤོག་ གྲངས་ ༣༥༩ བར་ལུ་ ལྷག་ཆད་མེད་པ་ ཡིག་སྐྱེབ་དག་ཏེ་ག་ཏེ་སྟེ་འབྲི་རྒྱུགས་པ་ཅིན་ མཁམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅིག་ཨིན་པ་དང་། ག་དེམ་ ཅིག་སྟེ་སྐབ་དག་ཏེ་ག་ཏེ་སྟེ་ བྱིས་མ་རྒྱུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་ནང་ན་ཤེས་ཤེས་པ་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད་ཀ་ རྱིར་ཁར་བཏོན་ཏེ་ སློ་བཅོང་མི་ཚོང་ དཔོན་ཨིན་ཟེར་ཡང་ ལྷ་མ་ལས། “འདི་ལ་ལེགས་པར་མ་བྱང་བར། །འབྲི་དང་ཚུམ་པར་ཁས་འཆེས་ན། །རང་གི་ནང་ཆ་ལྱིར་འགྲེམས་ པའི། །ཚོང་དཔོན་དེ་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད། །” ཟེར་ ཤོག་གྲངས་ ༣༥༥ བར་ལུ་གསུངས་ཏེ་འདུག། དེ་བརྒྱུམ་སྟེ་ སྐབ་དག་ཏེ་ག་ཏེ་སྟེ་འབྲི་བ་

ཅིན་ མཁམ་པ་གཞན་དགའ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཟེར་ བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན་ བད་ལུ་བཀོད་དེ་འདུག། བཟུང་བསྐྱེད་བཅིན་ (༢༠༡༤) ལྷག་ལུ་མཁམ་པའི་ཚུ་མེས་ཚུ་ནང་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་ ཡིག་སྒྲིབ་དགའ་བསྐྱེད་བཀོད་པའི་ གལ་ཆེས་ཡིན་མས།

༢) ཡིག་སྒྲིབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ཡིག་སྒྲིབ་འཛོལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན།

ཡིག་སྒྲིབ་ལུ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་འདྲས་ལེ་ཤར་འདུག། དེ་རྒྱ་ཡང་ མིང་ བྱ་ཚིག་ལས་ཚིག་ ཁྱད་ཚིག་ དབྱེ་ཚིག་ / ཚིག་ཤད། ཤད་དང་རྣམ་དབྱེ་རྒྱ་ཡིན་མས་ ཐོན་མི་སྤོང་འཇུག་ ༡༩༩༣ དབྱེད་མཚན་གྲུབ་པའི་དོ་རྗེ་༡༩༩༣ དགོ་འདུན་རིན་ཆེན་༡༩༩༡ བཟ།) ། ཡིག་སྒྲིབ་འཛོལ་དགོ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡང་ སངས་རྒྱལ་ལས་(ཤེས་ཚོ་དབང་༢༠༡༣ མི་རྒྱ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་༡༩༩༧ འགོས་པ་རྒྱ་ལུ་མཚན་༢༠༡༡ གི་ཞིབ་འཚོལ་གྲུབ་འབྲས་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ བྱ་ཚི (༢༠༡༩) དག་ག་ལུ་ རུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡིག་སྒྲིབ་མོར་འབྱོར་གོ་པ་ལས་བརྟེན་ ཡིག་སྒྲིབ་དག་མ་རྒྱལ་སུ་སྤེལ་ཡིན་མས། དཔེར་ན་ བསྐྱབ་ རྒྱབ་ བསྐྱབས་ རྒྱབས་ ཟེར་ མ་འདྲས་ཡོད་པ་ལས་རྟེན་ཏེ་ འཛོལ་སྤེལ་ འདུག། Al-Saudi (2013) གིས་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་དེ་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ སྤོབ་སྤྱུག་རྒྱ་གིས་ཡིག་སྒྲིབ་འཛོལ་བ་མང་ཤོས་ར་ རྫོང་ རྫོང་འདྲ་མི་རྒྱུ་ལེ་བར་ན་ འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་སྤེལ་ཡིན་མས། ཁོ་གིས་བཤད་དོ་བཟུམ་ རྫོང་ཁ་ནང་ལུ་ཡང་ རྫོང་སྤེལ་མཚུངས་པའི་ཡིག་སྒྲིབ་ དཔེར་ན་ གོན་དང་ལྷོ་ལྷོ། སྤུམ་དང་སྤུམོ། སྤུམ་དང་འཕགས་ ལས་དང་ལེགས། ཟེར་དོ་བཟུམ་རྒྱ་ ལེ་ཤར་ཡོད་པ་ལས་ དེ་རྒྱ་འཛོལ་དོ་ཡོད་ མེད་དབྱེ་དབྱེད་འབད་དགོ་པ་ལག་ཆེ་རུང་ ཞིབ་འཚོལ་མ་འབད་བར་ལུས་ཡོད་མི་འདི་ དབྱེ་དབྱེད་འབད་དེ་རྒྱ་གོ་རྒྱལ་སའི་ལེ་ཤར་ཡོད།

དེ་བཟུམ་སྤེལ་ Tshomo et al. (2018) རྒྱ་གིས་ སྤོབ་རིམ་བཟུན་པ་དང་ བརྒྱུད་པའི་སྤོབ་སྤྱུག་རྒྱ་གིས་ ཡིང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིག་ སྒྲིབ་འཛོལ་བ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་དང་འབྲེལ་སྤེལ་ སྤོབ་སྤྱུག་རྒྱ་ལུ་ཡིག་སྒྲིབ་ཀྱི་འཛོལ་བ་ མ་འདྲས་ལག་རྒྱུག་འབྲུང་དོ་ ཡོད་པ་སྤེལ་ཡིན་མས། དེ་རྒྱ་ཡང་ ༡(སྤོབ་ཀྱི་ཆ་ཤེས་ཆད་པའི་འཛོལ་བ། ༢(སྤོབ་ཀྱི་ཆ་ཤེས་ལྷག་པའི་འཛོལ་བ། ༣(གོང་འོག་འཕྲུགས་ པའི་འཛོལ་བ། ༤(རྫོང་སྤེལ་མཚུངས་པ་དང་མཚན་མོར་པའི་འཛོལ་བ། ༥(དག་ག་ཤེས་ཀྱི་རྫོང་སྤེལ་ལུ་བརྟེན་པའི་འཛོལ་བ། ༦(ཡི་གུ་འོ་སྤོབ་ རྒྱལ་སའི་འཛོལ་བ་རྒྱ་ཡིན་མས། དེ་བཟུམ་ཀྱི་ཡིག་སྒྲིབ་འཛོལ་བ་རྒྱ་ རྫོང་ཁ་ནང་ལུ་ཡང་ ཡོད་མེད་དབྱེ་དབྱེད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱིན་རྒྱལ་སའི་དོན་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་འབད་སྤེལ་ཡིན།

ཀྱུན་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ གིས་འབད་བཅིན་ སྤོབ་དཔོན་རྒྱ་གིས་ སྤོབ་སྤོན་འབད་བའི་སྤོབ་སའི་ལུ་ ཡིག་སྒྲིབ་ལུ་ (༢༠༡༧) དམིགས་གཏང་སྤོབ་བསྐྱེད་དེ་ སྤོབ་སྤོན་མ་འབད་སྤེལ་ལས་ ཡིག་སྒྲིབ་འཛོལ་དོ་ཡོད་པ་སྤེལ་བཀོད་ལུག། དེ་ཡང་ སྤོབ་སྤྱུག་བརྒྱུ་ཆ་ལས་ ༩༠% ལུ་ ཡིག་སྒྲིབ་དགའ་བསྐྱེད་འབྲི་མ་རྒྱལ་སའི་གདོང་ལེན་ཡོད་པའི་ཁར་ རྒྱ་མཚན་ཡང་ སྤོབ་དཔོན་རྒྱ་གིས་ ཡིག་སྒྲིབ་ཡར་བསྐྱེད་ཀྱི་ དོན་ལུ་ སྤོབ་སྤོན་ཀྱི་སྤོབ་ལུ་ཨ་ཙི་རེ་ལས་མ་བྱིན་མི་དང་ སྤོབ་སྤོན་ཀྱི་དམིགས་གཏང་ཚོས་ཚན་གྱི་ནང་དོན་ཉ་གོ་ནི་རྒྱུ་ལུ་ བསྐྱེད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཡིན་མས་ལུ་འདུག། དོ་རྗེ་དབང་ལུག་ ༢༠༡༩ གིས་འབད་བཅིན་ ཡིག་སྒྲིབ་དག་མ་རྒྱལ་སའི་རྒྱ་ཚིག་ སྤོབ་སྤྱུག་རྒྱ་ གིས་ ཡིག་སྒྲིབ་འདི་ལག་ཆེས་ཡིན་མ་ མ་ཤེས་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཡིན་སྤེལ་བཤད་ལུག། Rashid (2021) དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ རྒྱུ་ལུ་ལུ་སུ་ གིས་ རང་གི་ཨ་ལོ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་བྱིན་པར་ མ་དངུལ་བཟོ་ཞིན་ལུ་བཙོན་ཏེ་སྤོབ་ནི། སྤོབ་སྤྱུག་ལུ་ དགོ་པའི་ལྷོ་བསྐྱེད་མཁོ་ཆས་རྒྱ་ཉ་སྤེལ་ སྤོབ་མ་རྒྱལ་སའི་ སྤོབ་ཁང་ནང་ལུ་ སྤོབ་དཔོན་གྱིས་ སྤོབ་སྤོན་འབད་ཐངས་རྒྱ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ སྤོབ་སྤྱུག་གི་ཡིག་སྒྲིབ་ཡར་རྒྱས་མ་འབྱོར་ ཡིན་མས་སྤེལ་ བཀོད་དེ་འདུག། བཟུང་བསྐྱེད་བཅིན་ ཚུ་མེས་ཚུ་ནང་ལས་ བཤད་པའི་ཡིག་སྒྲིབ་འཛོལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོར་ སྤོབ་སྤོན་དང་ སྤོབ་ལུ་རྒྱ་ཡིག་སྒྲིབ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་མ་བཏོན་མི། སུ་མའི་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་མི། སྤོབ་སྤྱུག་ལུ་ཡིག་སྒྲིབ་ལྷོ་བསྐྱེད་མེད་མི། གསུམ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ བྱུང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

༣) ཡིག་སྒྲིབ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས།

སྤོབ་སྤྱུག་རྒྱ་གིས་ ཡིག་སྒྲིབ་དགའ་བསྐྱེད་འབྲི་རྒྱལ་སའི་ཐབས་ལམ་རྒྱ་ འཚོལ་ཏེ་ལྷོ་བསྐྱེད་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་འདི་ སྤོབ་དཔོན་དང་མམ་ སྤོབ་སྤྱུག་གསུམ་ཆ་རའི་འགན་ཁུར་ཅིག་ཡིན། ཡིག་སྒྲིབ་ཡར་རྒྱས་གཏང་ཞིན་ཐབས་ལམ་ཡང་ ཡིང་རྒྱུད་དང་རྫོང་ཁར་

ཕྱོགས་ དབྱས་ ཤར་ རྫོང་ ལུ་ བྱང་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གནམ་འབྲུ་འབད་ཡོད། དེ་སྟེ་གནམ་འབྲུ་འབད་དགོ་མི་དེ་ཡང་ ཚུ་གཞུང་མ་ འབྲེལ་ལཱ་གསུམ་གསུམ་མཐར་འཁྲོལ་མི་སློབ་ཕྲུག་ཚུ་འི་བར་ཡིག་སྟེབ་དགའ་སྟེ་བྱི་ནི་ལྷོགས་ལྷུབ་དང་ ཡིག་སྟེབ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིས་ཚུ་ ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པར་ལྷ་ཚུགས་ནི་དང་། དེ་ལས་ སོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཡིག་སྟེབ་འཛོལ་བའི་ཁྱད་པར་ཚུ་ ག་བསྐྱར་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ཡང་ ཞིན། ལ་གསལ་འོག་གི་ཐིག་ཁམ་ཨང་ ༡ རྣམ་ལུ་ཡོད།

ཐིག་ཁམ་ཨང་ ༡

དཔེ་ཚན་གནམ་འབྲུ་ལ་གསལ།

ཨང་	སློབ་གྲུབ་དབྱེ་བ།	བུ་མོ།	བུ་ཚུ།	བསྟོམས།
༡	སློབ་རིམ་ ༡༢ པ་ ལྷ་གུ་ཚེ་དང་སྟེབ་སྟོན་སློབ་གྲུ་ཚེ་བ་ལས་ དམིགས་བསལ་རིག་གཞུང་ལྷུབ་སྟེ་ཚོགས་མི།	༡༠	༡༠	༢༠
༢	སློབ་རིམ་ ༡༢ པ་ སློབ་གྲུ་ཚེ་བ་གཞན་ལ་ལས་ སྤྱིར་བཏང་ རིག་གཞུང་ལྷུབ་སྟེ་ཚོགས་མི།	༡༠	༡༠	༢༠
༣	སློབ་རིམ་ ༡༢ པ་ སློབ་གྲུ་ཚེ་བ་གཞན་ལ་ལས་ རིག་གཞུང་མ་ ལྷུབ་པར་ ཚོགས་མི།	༡༠	༡༠	༢༠
ཡོངས་བསྟོམས།		༣༠	༣༠	༦༠

༣) མཁོ་ཆས། Tools

མཁོ་ཆས་ཡང་ Creswell (2018), kumar (2011) and Ary et al. (2021) ཚུ་གིས་ ཁྱེད་མཁོ་ཆས་ཀྱི་མཁོ་ཆས་ གི་བ་རིས་ལན། ལྷ་རྟོག། ཡིག་ཆ་དབྱེ་དབྱུད། མཐོང་ཐོས་ཚ་ཆས་ཟེར་ ལག་བཞེ་གསུངས་ཏེ་ཡོད་མི་ཚུ་ལས་ ཡིག་ཆ་དབྱེ་དབྱུད་དེ་ལག་ལེན་ འཐབ་ཅི། དེ་ཡང་ འབྲི་ཚུམ་ལུང་ཀྱ་ཅིག་མཚོགས་པའི་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཡིག་སྟེབ་དབྱེ་དབྱུད་འབད་ཡི། ཡིག་ཆ་དབྱེ་དབྱུད་ལག་ལེན་ འཐབ་དགོ་མི་དེ་ཡང་ ཡིག་སྟེབ་ཀྱི་འཛོལ་བ་དང་འཛོལ་ཐངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཚུ་ བལྷ་ནི་ལུ་མཁོ་ཆས་དེ་ འོས་འབབ་ཆེས་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཞིན།

ཀུན་སྦྱོང་རྣམ་གཞག། Ethical considerations

ཞིབ་འཚོལ་འདི་ འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ འགོ་ལས་མཇུག་ཚུན་ སྤྱིར་བཏང་ཞིབ་འཚོལ་གི་ཀུན་སྦྱོང་རྣམ་གཞག་དང་འཇུག་ཏེ་ འབད་ཡི། དེ་ཡང་ དང་པར་ མཐོང་རིམ་སློབ་གྲུ་འི་ཞིབ་འཚོལ་ཚོགས་ཚུང་ལས་ ཉོགས་མེད་ཀྱི་གནང་བ་ལེན་ཡི། གཉིས་པ་ ཤེས་རིག་ལྷན་ ལག་དང་ འབྲེལ་ཡོད་སློབ་གྲུ་ཚུ་ལས་ཚུ་ལས་གནང་བ་ལེན་ཡི། གསུམ་པར་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་སློབ་ཕྲུག་རེ་རེ་བཞེན་ལས་ གནས་སྤྱད་ བསྐྱེལ་གི་དོན་ལུ་གནང་བ་ལེན་ཡི། བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་ དཔེ་ཚན་ནང་ལས་ ཕྱིར་འཐོན་སློབ་འདོད་བཤད་པ་ཅིན་ ཀུན་སྦྱོང་རྣམ་ གཞག་གི་ལམ་ལུགས་ལྟར་ ཕྱིར་འཐོན་འབད་བཅུག་ནི་གོ་སྐབས་ཡང་བྱིན་ཡི། བཅའ་མར་གཏོགས་མི་མིང་དང་ གནས་སྤྱད་པར་རིས་སྟེ་ བཅུགས་ཏེ་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་ གསལ་བའི་ཐོག་ལུ་ གསལ་མིང་ཨང་རྟགས་བཟོ་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ཅི། བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ལས་ཐོབ་པའི་ གནས་སྤྱད་ཚུ་ ཞིབ་འཚོལ་པ་རང་གིས་ བཟོ་བཅོས་མ་འབད་བར་ དྲང་བདེན་སྟེ་བཀོད་ཅི། གནས་སྤྱད་ཚུ་ མ་འོངས་ ལོ་ལྷ་ཚུན་བདག་ འཛོན་འཐབ་སྟེ་བཞག་ནི་ཞིན།

ཟིམ་གཟིམ་དཔོན་ལུ་གསུམ་དཔོན་དཔོན། འཛིན་དཔོན། ཞིན་མ་ལས་ལུ་བཞིན་མ་ལས། ལ་བུན་ལུ་ ལ་མཐིན་ལ་འབེན། ཟེར་འཛོལ་བ་བྱུང་། འུགས།

གསུམ་པ་ རྫོང་ཁའི་རག་གཤིས་ལས་བརྟེན་ཏེ་ འཛོལ་བ་འབྱུང་མ་ཡིན་མས། དཔེར་ན་ གསུང་བཤད་ལུ་གསུང་བཤེས་གསུང་། ཡང་ད། བ/ཤེས། སྲིད་སྲུག་ལུ་སྲིད་ལུ་ བསྐྱབས་ཏེ་ལུ་བསྐྱབས་འདི། ཡང་དག་ལུ་ཡང་ཏཱ་ིས་ཏེ་ལུ་བྱིས་འདི། གཟིམ་དཔོན་ལུ་ གཟིམ་བོད། ཟེར་འཛོལ་བ་བྱུང་འུགས།

བཞི་པ་ དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པ་ལས་ འཛོལ་བ་འབྱུང་མ་ཡིན་མས། དཔེར་ན་ བྱིས་ཏེ་ལུ་ འབྲི་ལྟོ་ལྟོ། གསལ་ནི་ལུ་། ཐོབ་ས་ནི། སྐྱ/བསད་ནི། གསུང་དེས་ལུ་ གསུང་ས་དེས། སྤངས་ཏེ་ལུ་ སྤང་སྟེ། འཐོབ་ནི་ལུ་ ཐོབ་ནི་ལུ་མི་ལུ་བསྐྱབ་མི་བསྐྱབས་། བྱིས་མི། བརྟེན་ལུ་རྟེན་ལུ་ གསུང་ས་ཡི་ལུ་ གསུང་ཡི། ཟེར་འཛོལ་བ་བྱུང་འུགས།/སྐྱབས་མི། འབྲི་མི་ལུ་ མི་མི་མི། མ་པ་ལས་ཏུ་མ་གོ་བར་ འཛོལ་མི་འདི་ཉུང་སྲུ་ཡིན་མས། དེ་རྩལ་ཡང་ དཔེར་ན་ འབྲུབ། འབྲིས། སུང་བཤད། སྲིད་འུགས། ཟེར་འཛོལ་མ་ ཡིན་མས།

མ) སྲིར་བཏང་རྫོང་ཁའི་རྩ་གཞུང་ལས་མཐར་འཁྲུལ་མི་སྲོལ་སྲུག་གི་ཁྱབ་འབྲས་བཅུད་བསྟུམ།

སྲིར་བཏང་རྫོང་ཁའི་སྲོལ་དེབ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལྟ་བུ་མི་སྲོལ་སྲུག་མོ་ མི་རོ་རེ་རེ་གི་ཁྱབ་འབྲས་འདི་ འབྲི་རྩོམ་ཚིག་འབྲུ་ ༡༩༠ ལས་ འཛོལ་གངས་མཐོ་ཤོས་ ༣༩ བརྒྱ་ཆ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ༣༩.༥༠% དང་། འཛོལ་གངས་དམའ་ཤོས་ ༣༡ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༡༧.༥༠% བྱུང་ ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། མི་རོ་ ༡༠ གྱི་འཛོལ་གངས་ཡོངས་བསྟོམས་འབད་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་བྱ་བའི་དུས་ནང་ལུ་འཛོལ་གངས་ ༥༧ བརྒྱ་ཆ་ ༤༤.༨༩% དང་ དམའ་ཤོས་ ལྷག་བཅས་གྱི་སྤང་ནང་ལུ་འཛོལ་གངས་ ༥ བརྒྱ་ཆ་ ༨.༦༦% བྱུང་འུགས།

སྲིར་བཏང་རྫོང་ཁའི་སྲོལ་དེབ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལྟ་བུ་མི་སྲོལ་སྲུག་མོ་ མི་རོ་རེ་རེ་གི་ཁྱབ་འབྲས་འདི་ འབྲི་རྩོམ་ཚིག་འབྲུ་ ༡༩༠ ལས་ འཛོལ་གངས་མཐོ་ཤོས་ ༣༩ བརྒྱ་ཆ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ༣༩.༡༧% དང་། འཛོལ་གངས་དམའ་ཤོས་ ༡༡ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༥.༨༡% བྱུང་ ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། མི་རོ་ ༡༠ གྱི་འཛོལ་གངས་ཡོངས་བསྟོམས་འབད་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་ བྱ་བའི་དུས་ནང་ལུ་འཛོལ་གངས་ ༤༥ བརྒྱ་ཆ་ ༥༣.༩༠% དང་ དམའ་ཤོས་ བྱ་ཚིག་གི་ཚིག་གོགས་ནང་ལུ་འཛོལ་གངས་ ༣ བརྒྱ་ཆ་ ༡༥.༠༠% བྱུང་འུགས། བཅུད་བསྟུམ་བ་ ཅིན་ ཐོད་འཛོལ་གངས་ཡོངས་བསྟོམས་ ༣༩༤ བརྒྱ་ཆ་ ༣༤.༥༠% དང་ མི་རོ་འཛོལ་གངས་ཡོངས་བསྟོམས་ ༣༡༡ བརྒྱ་ཆ་ ༡༧.༤༥% ཡིན་མས། དེ་འབད་མ་ལས་ ཡིག་སྟེབ་དགལ་སྟེ་བྱི་ནི་ནང་ལུ་ ཐོ་ལས་མོ་དགལ་སྟེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། ལ་གསལ་མིག་ཁྲམ་ཨང་ ༣ པ་ རང་ལུ་བཀོད་ཡོད།

ཐིག་ཁྲམ་ཨང་ ༣

རྫོང་ཁའི་སྲོལ་དེབ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ལྟ་བུ་མི་རོ་འཛོལ་གངས་བཅུད་བསྟུམ།

རྩ་གཞུང་གི་དབྱེ་བ།	ཕོ་མོ།	མིང་འཛོལ།	བྱ་ཚིག་འཛོལ།	དུས་འཛོལ།	སྤང་འཛོལ་བ།	༡༠(༤༠)༥ (༤༠)༥ (༥༠༠)		འཛོལ་བསྟོམས།
		༤༤ (༥༥)	༤ (༥)	༡༥ (༥༥)		འབྲེལ་བྱེད་།	ལྷག་།	
སྲིར་བཏང་རྫོང་ཁའི་རྩ་	ཕོ་	༡༣༡	༡༧	༥༧	༤༥	༥	༥	༥༨༤
གཞུང་ལྟ་བུ་མི།	༡༠	༣༨.༧༧%	༤༩.༥༠%	༤༤.༨༩%	༤༥%	༤༤.༤༤%	༤༠%	༤༤.༥༠%
	མོ་	༨༨	༡༥	༤༥	༣༣	༤	༥	༤༡༡
	༡༠	༣༩.༥༠%	༣༧.༥༠%	༤༥.༩༠%	༣༣%	༡༣.༩༣%	༡༥%	༡༧.༤༥%
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོམས།		༤༣༠	༣༣	༡༠༥	༤༥	༡༥	༡༡	༥༠༥
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོམས་བརྒྱ་ཆ།		༤༤.༡༣%	༤༠.༠༠%	༤༧.༤༨%	༣༩.༥༠%	༤༠.༠༠%	༤༧.༥༠%	༤༡.༠༤%

ལ) སློབ་གྲྭ་ཁག་ལྔ་ལས་རིག་གཞུང་མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྱུག་གི་གྲུབ་འབྲས་བརྒྱུད་བསྟར།

སློབ་གྲྭ་ཁག་ལྔ་ལས་རིག་གཞུང་ལྷ་བ་ཚར་མི་སློབ་ཕྱུག་པོ་ མི་ངོ་རེ་རེ་གི་གྲུབ་འབྲས་འདི་ འབྲི་ཚུལ་ཚོགས་འབྲུ་ ༡༢༠ ལས་འཛོལ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ ༢༡ བརྒྱ་ཆ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ༡༧.༥༠% ཏང་། འཛོལ་གྲངས་དམའ་ཤོས་ ༤ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༣.༣༣% བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཕྲོད་བྱུང་ཡི། མི་ངོ་ ༡༠ གྱི་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་འབད་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་བྱ་བའི་དུས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༡༠ བརྒྱ་ཆ་ ༥༩.༥༠% ཏང་། དམའ་ཤོས་ བྱ་ཚོགས་གི་ཚོགས་གྲས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༢ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠.༠༠% བྱུང་ལུག།

སློབ་གྲྭ་ཁག་ལྔ་ལས་རིག་གཞུང་ལྷ་བ་མི་སློབ་ཕྱུག་མོ་ མི་ངོ་རེ་རེ་གི་གྲུབ་འབྲས་འདི་ འབྲི་ཚུལ་ཚོགས་འབྲུ་ ༡༢༠ ལས་འཛོལ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ ༢༤ བརྒྱ་ཆ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ༢༠.༠༠% ཏང་། འཛོལ་གྲངས་དམའ་ཤོས་ ༤ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༣.༣༣% བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཕྲོད་བྱུང་ཡི། མི་ངོ་ ༡༠ གྱི་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་འབད་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་ བྱ་བའི་དུས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༥༤ བརྒྱ་ཆ་ ༤༤.༤༤% ཏང་། དམའ་ཤོས་ བྱ་ཚོགས་གི་ཚོགས་གྲས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༢ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠.༠༠% བྱུང་ལུག། བརྒྱུད་བསྟར་བ་ཅིན་ མི་ངོ་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་ ༡༤༧ བརྒྱ་ཆ་ ༡༢.༢༥% ཏང་། མི་ངོ་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་ ༡༢༢ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠.༡༧% ཡིན་མས། དེ་འབད་མ་ལས་ ཡིག་སྟེབ་དགའ་སྟེ་བྲི་ནི་ནང་ལུ་ མོ་ལས་ཨ་ཅི་མོ་དྲགས་སྟེ་གསལ་འཕྲོད་བྱུང་ཡི། ཁ་གསལ་མིག་ཁྲམ་ཨང་ ༣ བ་ནང་ལུ་བཀོད་ཡོད།

ཐིག་ཁྲམ་ཨང་ ༣

སློབ་གྲྭ་ཁག་ལྔ་ལས་རྫོང་ཁ་རིག་གཞུང་ལྷ་བ་ཏེ་ཡོད་མི་འཛོལ་གྲངས་བརྒྱུད་བསྟར།

རྩ་གཞུང་གི་དབྱེ་བ།	ཕོ་མོ།	མིང་འཛོལ།	བྱ་ཚོགས་འཛོལ།	དུས་འཛོལ།	ཕན་འཛོལ་བ། ༡༠(༤༠)༢ (༤༠)༢༠༠ ༢)		འཛོལ་བསྟོམས།	
		༤༤ (༢༢༠)	༤ (༢༠)	༡༢ (༢༤༠)	འབྲེལ་བྱེད་།	ལྷག་		བྱ་སྟོགས་
རྫོང་ཁ་རིག་གཞུང་	ཕོ་	༢༢	༡༠	༢༠	༢༤	༤	༢	༡༤༧
ལྷ་བ་མི།	༡༠	༢.༥༠%	༢.༥%	༥.༥%	༢.༥%	༡.༠%	༡.༠%	༡.༢.༢.༥%
	མོ་	༢༢	༥	༥༤	༢༤	༥	༢	༡.༢.༢.
	༡༠	༤.༤.༤%	༡.༢.༥%	༤.༤.༤%	༢.༤%	༡.༤.༤%	༡.༠%	༡.༠.༡.༧%
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོམས།		༤༡	༡༥	༡༢༢	༥༠	༡༡	༤	༢.༤.༤
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོམས་བརྒྱ་ཆ།		༤.༤.༤%	༡.༢.༥%	༤.༤.༤%	༢.༥.༠%	༡.༢.༢.༢%	༡.༠.༠.༠%	༡.༡.༢.༠%

ལྷག་ཅེ་དང་སྟེབ་སྟེ་ལས་རྫོང་ཁ་ལྷ་བ་རིག་གཞུང་ མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྱུག་གི་གྲུབ་འབྲས་བརྒྱུད་བསྟར།

རྫོང་ཁ་ལྷ་བ་རིག་གཞུང་ལྷ་བ་ཚར་མི་སློབ་ཕྱུག་པོ་ མི་ངོ་རེ་རེ་གི་གྲུབ་འབྲས་འདི་ འབྲི་ཚུལ་ཚོགས་འབྲུ་ ༡༢༠ ལས་འཛོལ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ ༢༠ བརྒྱ་ཆ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ༡༤.༤.༤% ཏང་། འཛོལ་གྲངས་དམའ་ཤོས་ ༤ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༣.༣.༣% བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཕྲོད་བྱུང་ཡི། མི་ངོ་ ༡༠ གྱི་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་འབད་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་བྱ་བའི་དུས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༥༥ བརྒྱ་ཆ་ ༤.༤.༤% ཏང་། དམའ་ཤོས་ བྱ་ཚོགས་གི་ཚོགས་གྲས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༤ བརྒྱ་ཆ་ ༣.༣.༣% བྱུང་ལུག།

རྫོང་ཁ་ལྷ་བ་རིག་གཞུང་ལྷ་བ་མི་སློབ་ཕྱུག་མོ་ མི་ངོ་རེ་རེ་གི་གྲུབ་འབྲས་འདི་ འབྲི་ཚུལ་ཚོགས་འབྲུ་ ༡༢༠ ལས་འཛོལ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ ༢༢ བརྒྱ་ཆ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ༡.༤.༡.༧% ཏང་། འཛོལ་གྲངས་དམའ་ཤོས་ ༡༢ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༡.༠.༠.༠% བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཕྲོད་བྱུང་ཡི། མི་ངོ་ ༡༠ གྱི་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་འབད་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་ བྱ་བའི་དུས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༡.༤ བརྒྱ་ཆ་ ༤.༠.༡.༧% ཏང་། དམའ་ཤོས་ བྱ་ཚོགས་གི་ཚོགས་གྲས་ནང་ལུ་འཛོལ་གྲངས་ ༤ བརྒྱ་ཆ་ ༣.༣.༣% བྱུང་ལུག། བརྒྱུད་བསྟར་བ་ཅིན་ མི་ངོ་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་ ༡.༢.༢ བརྒྱ་ཆ་ ༡.༠.༡.༧% ཏང་། མི་ངོ་འཛོལ་གྲངས་ཡོངས་བསྟོམས་ ༡.༢༠ བརྒྱ་ཆ་ ༡.༤.༠.༠% ཡིན་མས། དེ་འབད་མ་ལས་ ཡིག་སྟེབ་དགའ་སྟེ་བྲི་ནི་ནང་ལུ་ མོ་ལས་ཨ་ཅི་མོ་དྲགས་སྟེ་གསལ་འཕྲོད་བྱུང་ཡི། ཁ་གསལ་མིག་ཁྲམ་ཨང་ ༤ ཏང་བཀོད་ཡོད།

ཐིག་ཁྲམ་ཨང་ ༤

སྟག་ཅེ་དང་སྡེ་བ་སྲིད་ལས་རྫོང་ཁ་གཏུང་རིག་ལུ་བ་ཏེ་ཡོད་མིའི་འཛོལ་ཁྲིའམ་བཟུང་བ་སྟུག་།

ཚ་གཞུང་གི་དབྱེ་བ།	ཕོ་མོ།	མིང་འཛོལ།	བྱ་ཚིག་འཛོལ།	དུས་འཛོལ།	སྟག་འཛོལ་བ།			འཛོལ་བསྟོན་མུ་མིང་།
		༤༤ (༡༡༠)	༤ (༡༠)	༡༩ (༡༤༠)	འབྲེལ་བྱེད་།	ལྷག་།	བྱ་སྟོན་གས་།	
	ཕོ་	༡༥	༡༠	༥༥	༡༥	༡	༤	༡༢༧
སྟག་ཅེ་དང་སྡེ་བ་སྲིད་ལས་རིག་གཞུང་ལུ་བ་	༡༠	༥.༤༡%	༢༥.༠༠%	༤༢.༣༠%	༢༥%	༢༤.༤༤%	༣༠%	༡༠.༣༥%
	མོ་	༤༥	༡༡	༣༧	༣༤	༥	༤	༡༢༠
མི།	༡༠	༡༠.༢༢%	༢༣.༥༠%	༤༠.༣༤%	༣༤%	༡༤.༤༤%	༢༠%	༡༥.༠༠%
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོན་མུ་མིང་།		༣༠	༡༡	༡༢༤	༤༡	༡༩	༡༠	༣༠༧
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོན་མུ་མིང་བརྒྱ་ཆ།		༣.༧༥%	༡༤.༢༥%	༥༡.༥༣%	༣༠.༥༠%	༢༡.༤༤%	༢༥%	༡༩.༡༣%

པ) ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་གྱི་བར་ན་འཛོལ་བ་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར།

སྟོབ་ལྷག་མོ་རྫོང་ཁོའི་ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་ལས་མཐར་འཁྲུལ་ཡོད་པའི་སྟོབ་ལྷག་ཚུའི་བར་ན་རྫོང་ཁོའི་ཡིག་སྡེ་བ་འཛོལ་བ་ག་བསྟར་འབད་དེ་ལྷན་ད་ ཡིག་སྡེ་བ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིས་འདི་འདྲམ་སྡེ་ཡོད་ཅུང་ རྫོང་ཁ་གཏུང་ག་ཅིག་ལུ་བ་མི་དང་རིག་གཞུང་ལུ་བ་མི་གཉིས་ལུ་བྱུང་པར་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། དེ་ཡང་ སྟེར་བཏང་རྫོང་རྒྱུ་མི་ཚུ་གིས་ཡིག་སྡེ་བ་བརྒྱ་ཆ་ ༢༡.༠༤% འཛོལ་ཡོད་པ་དང་། སྟོབ་ལྷག་ལས་རིག་གཞུང་ལུ་བ་མི་ཚུ་གིས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༡.༢༠% སྟག་ཅེ་དང་སྡེ་བ་སྲིད་ལས་རྫོང་ཁོའི་རིག་ལུ་བ་མི་ཚུ་གིས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༩.༡༣% འཛོལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། དེ་འབད་མ་ལས་ ཡིག་སྡེ་བ་དགའ་སྟེ་བི་ནི་ལུ་ ཨ་ཙཱ་རིག་གཞུང་ལུ་བ་མི་ཚུ་ དྲག་པས། ཡིག་སྡེ་བ་འཛོལ་བའི་བྱུང་པར་ཡང་ གཙོ་བོ་མིང་དང་བྱུང་ཚིག་གི་སྟེ་བ་འཛོལ་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་པར་བྱུང་ལུག། ཨིན་ཅུང་ སྟག་ཅེ་དང་སྡེ་བ་སྲིད་རྫོང་ཁོའི་བྱུང་ཚིག་རིག་གཞུང་དང་ སྟོབ་ལྷག་ལས་རིག་གཞུང་ལུ་བ་མི་གཉིས་ལུ་ བྱུང་པར་སྟོན་མི་འདུག། ལ་གསལ་ཐིག་ཁྲམ་ཨང་ ༤ པ་ནང་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད།

ཐིག་ཁྲམ་ཨང་ ༥

ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་གྱི་བར་ན་འཛོལ་བ་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར།

ཚ་གཞུང་གི་དབྱེ་བ།	ཕོ་མོ།	མིང་འཛོལ།	བྱ་ཚིག་འཛོལ།	དུས་འཛོལ།	སྟག་འཛོལ་བ།			འཛོལ་བསྟོན་མུ་མིང་།
		༤༤ (༡༡༠)	༤ (༡༠)	༡༩ (༡༤༠)	འབྲེལ་བྱེད་།	ལྷག་བཙམ་།	བྱ་སྟོན་གས་།	
སྟེར་བཏང་རྫོང་སྟོབ་ལྷག་ཚུའི་འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོན་མུ་མིང་།		༢༣༠	༢༩	༡༥༥	༤༥	༡༩	༡༡	༤༠༥
		༢༤.༡༩%	༤༠.༠༠%	༥༣.༤༧%	༣༩.༥༠%	༢༠.༠༠%	༢༣.༥༠%	༢༡.༠༤%
སྟོབ་ལྷག་ལས་རིག་གཞུང་།		༤༡	༡༥	༡༢༡	༥༠	༡༡	༤	༡༤༧
ལུ་བ་མིའི་འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོན་མུ་མིང་།		༤.༧༩%	༡༥.༣༥%	༤༧.༣༦%	༣༥.༠༠%	༡༡.༩༣%	༡༠.༠༠%	༡༡.༢༠%
རྫོང་ཁ་གཏུང་རིག་ལུ་བ་མིའི་འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོན་མུ་མིང་།		༣༠	༡༡	༡༢༤	༤༡	༡༩	༡༠	༣༠༧
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོན་མུ་མིང་།		༣.༧༥%	༡༤.༢༥%	༥༡.༥༣%	༣༠.༥༠%	༢༡.༤༤%	༢༥.༠༠%	༡༩.༡༣%

སྟོབ་ལྷག་ཕོ་མོ་གི་བར་ན་འཛོལ་བ་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར།

སྟོབ་ལྷག་ཕོ་དང་མོའི་བར་ན་ཡིག་སྡེ་བ་འཛོལ་བའི་བྱུང་པར་ལུ་དབྱེ་དེ་ལྷན་ད་ སྟོབ་ལྷག་ཕོའི་འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྟོན་མུ་མིང་ བརྒྱ་ཆ་ ༣.༧༩% དང་ སྟོབ་ལྷག་མོའི་འཛོལ་བ་སྟོན་མུ་མིང་ བརྒྱ་ཆ་ ༣.༡༩% ཨིན་མས། དེ་འབད་མ་ལས་ ཡིག་སྡེ་བ་དགའ་སྟེ་བི་ནི་ལུ་ བརྒྱ་ཆ་

0.22 གིས་སློབ་ཕྱག་མོ་ཚུ་དྲགས་སྡེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། མོ་དྲག་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་ སྤྱི་བཏང་རྫོང་ཁའི་སློབ་དེབ་ཚམ་ཅིག་ལྟ་བུ་མི་དང་
 སློབ་གྲྭ་ཁག་ལས་རིག་གཞུང་ལྟ་བུ་མི་ཚུ་གིས་ བཟོ་ཡོད་པ་སྡེ་མཐོང་ཡི། ཁ་གསལ་ཐིག་ཁམ་ཨང་ 6 པ་ནང་ལུ་བཀོད་ཡོད།

ཐིག་ཁམ་ 6

སློབ་ཕྱག་མོ་དང་མའི་བར་ན་ཡིག་སྡེབ་འཛོལ་བའི་ཁྱད་པར་ཁ་གསལ།

མོ།	ཚ་གཞུང།	མིང་འཛོལ་བ།	བྱ་ཚིག་འཛོལ་བ།	བྱིའི་དུས་འཛོལ་བ།	ཕན་འཛོལ་བ།			འཛོལ་བ་སྡོམ་མ།
		༡༩ (1990)	༩ (1990)	19 (1990)	འབྲེལ་བྱེད།	ལྷག་བཅས།	བྱ་སྒོལ་མ།	1990 (1990)
མོ	རྫོང་ཁ།	191	19	19	༩9	1	1	199
	རིག་གཞུང།	99	10	10	96	6	9	199
	ཁྱད་རིག།	94	10	44	94	1	6	199
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྡོམ་མ།		199	99	999	199	99	19	499
བརྒྱ་ཚ་		19.99%	99.99%	49.99%	99.99%	99.99%	99.99%	99.99%
མོ	རྫོང་ཁ།	19	19	69	99	9	9	999
	རིག་གཞུང།	99	4	49	99	4	9	199
	ཁྱད་རིག།	94	11	19	96	4	9	199
འཛོལ་བ་ཡོངས་བསྡོམ་མ།		199	99	999	99	19	19	499
བརྒྱ་ཚ་		19.99%	99.99%	49.99%	99.99%	99.99%	99.99%	99.99%

ཞིབ་འཚོལ་སྒོམ་བསྐྱར། Discussion

ཞིབ་འཚོལ་གྱི་སྒོམ་བཤད་ནང་ལུ་ ལྷག་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་སྤྱི་བཏང་སྡེབ་འཛོལ་གྱི་བཅུད་དོན་ཚུ་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་ 1 ཡིག་ (རྫོང་ཁའི་ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསལ་གྱི་བར་ན་ ཡིག་སྡེབ་དྲགས་སྡེ་བྱི་ལུ་ ལྷག་སྤྱི་བཏང་གྱི་ཁྱད་རིག་ (སྡེབ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིམ། 9 མོ་མའི་བར་ན་ཡིག་སྡེབ་དྲགས་སྡེ་བྱི (པར། 9 བྱི་ལུ་ ལྷག་སྤྱི་བཏང་གྱི་ཁྱད་པར་གསལ་གྱི་ཐིག་ལུ་ སྒོམ་བསྐྱར་རིམ་པ་བཞེན་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ ཡིན།

1) ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསལ་ལས་ མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྱག་ཚུའི་ཡིག་སྡེབ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིམ།

སྤྱི་བཏང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལས་ སློབ་རིམ་ 19 མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྱག་དང་། རྫོང་ཁ་རིག་གཞུང་ནང་ སློབ་རིམ་ 19 པ་ མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྱག། དེ་ལས་ ལྷག་ཚེ་དང་སྡེབ་སྡོད་ལས་ རྫོང་ཁ་ཁྱད་རིག་ནང་ལུ་ སློབ་རིམ་ 19 པ་མཐར་འཁྱོལ་མི་སློབ་ཕྱག་ ཁག་གསལ་ཆ་ར་གིས་ ཡིག་སྡེབ་འཛོལ་བ་མང་ཤོས་ར་ མིང་དང་མིང་གི་ཁྱད་ཚིག། བྱ་ཚིག། དུས་གསལ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བྱི་དགོ་པའི་ཡིག་ སྡེབ། ཕན་དང་ནམ་དེ་ཚུ་ནང་ལུ་བྱུང་ལུག། འཛོལ་ཐངས་ཡང་ དང་པར་ རྫོང་སྤྱི་བཏང་འཐད་པའི་ཡིག་སྡེབ་ཚུ་ཕན་ཚུན་འཛོལ་བ། རྫོང་སྤྱི་ མ་དག་པའི་རྒྱུ་ལྷན་འཛོལ་བ། རྫོང་ཁ་སྤྱི་བཏང་གི་རྒྱུ་ལྷན་འཛོལ་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་འཛོལ་བ། ལུ་བཏང་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཤེས་པ་ལུ་བཏང་ པའི་འཛོལ་བ་ཚུ་ འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་སྡེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། གནད་དོན་དེ་ཚུའི་ཐིག་ལུ་ཞིབ་འཚོལ་པ་ Al-Saudi (2013) གིས་ རྫོང་ སྤྱི་བཏང་མི་ཚུའི་བར་འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་སྡེ་བཤད་མི་དང་ Tshomo et al (2018) ཚུ་གིས་ཡང་ རྫོང་སྤྱི་བཏང་དང་ དག་གཞིས་གྱི་ རྫོང་སྤྱི་བཏང་ལུ་བཏང་ཏེ་ འཛོལ་བ་འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་སྡེ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་ཆ་འདྲ་བས། ཡིན་ལུང་ དེའི་ཞིབ་འཚོལ་ནང་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ བྱ་ ཚིག་གི་དུས་གསལ་ལག་ལེན་དང་ ཕན་ནམ་དེ་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྡེ་མ་ཤེས་པའི་འཛོལ་བ་ཚུ་ཡང་ ཡོད་པ་སྡེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི།

དེ་སྡེ་བྱུང་མི་དེ་ཡང་ སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ཚ་གཞུང་དང་སློབ་དེབ་ཚུ་ནང་ལུ་ རྫོང་སྤྱི་བཏང་མིགས་གཏད་འབད་བའི་སྤྱི་བཏང་ལུ་ཉུང་མི་དང་ སྤྱི་བཏང་མ་ཤེས་མི། དེ་ལས་ དུས་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྡེ་བྱི་དགོ་པའི་སྤྱི་བཏང་ལུ་ ཉུང་མི་ཚུ་ལུ་བཏང་ཏེ་འོང་ནི་བཟུམ་

འདུག། དེ་ལས་ཅིག་ སུམ་ཚུ་པའི་སྐབས་ལུ་ རྩེད་སྐྱོ་འབྲེལ་སྐྱོད་དང་ ལྷག་བཙམ་གཉིས་ལུ་དཔེར་བརྗོད་ཉུང་སྲུང་བྱུང་སྲུམྱེ་ རྒྱུ་བཟུགས་ ལས་བརྟེན་ཉེ་ཡང་ ཞིན་མ་བཟུམ་སྐྱེ་ཚོར་ཡི།

༡) ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་ལས་མཐར་འཁྲུལ་མི་སྲོབ་ཚུའི་བར་ན་ཡིག་སྲེབ་ཀྱི་ལྷོགས་གྲུབ་ལྟད་པར།

སྲོབ་གྲུའི་རྫོང་ཁའི་ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་ལས་ སྲོབ་རིམ་བཅུ་གཉིས་པ་རྫོགས་མི་སྲོབ་ཚུ་གསུམ་གྱི་བར་ན་ ཡིག་སྲེབ་ དགའ་སྲེ་བྱི་ཞི་ཞི་ལྷོགས་གྲུབ་ག་བསྐྱར་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ དང་པར་ རྫོང་ཁ་སྲོབ་དེབ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལྷབ་མི་ཚུ་གིས་ ཡིག་སྲེབ་འཛེལ་བ་ བརྒྱ་ཚ་ ༩༡.༠༤% | རིག་གཞུང་ལྷབ་མི་ཚུ་གིས་ ཡིག་སྲེབ་འཛེལ་བ་ བརྒྱ་ཚ་ ༡༡.༩༠% | སྐྱུ་ཚེ་དང་སྲེབ་སྲིད་ལས་ རྫོང་ཁ་ལྟད་ རིག་ལྷབ་མི་ཚུ་གིས་ ཡིག་སྲེབ་འཛེལ་བ་ བརྒྱ་ཚ་ ༡༩.༩༠% ཡོད་པ་སྲེ་གསལ་འཐོན་བྱུང་ཡི། གྲུབ་འབྲས་དང་འཁྲུལ་མ་ ཡིག་སྲེབ་དགའ་ སྲེ་བྱི་ཞི་ཞི་ལྷོགས་གྲུབ་འདི་ རིག་གཞུང་དང་ ལྟད་རིག་ལྷབ་མི་ཚུ་དྲག་པས། ལྟད་པར་འདི་ཡང་ ཡིག་སྲེབ་འཛེལ་བའི་བཀོད་རིམ་མ་འདྲམ་ བཞི་བྱུང་སྲེ་ཡོད་མ་ལས་ མིང་དང་ལྟད་ཚོགས། བུ་ཚོགས་གི་རིགས་འཛེལ་མི་གིས་བཟོ་ལུགས། བཀོད་རིམ་གཞན་ རུས་གསུམ་དང་མུད་ནམ་དབྱེ་ འཛེལ་བ་ལུ་ལྟད་པར་ ཚེན་པོ་མི་འདུག། དེ་སྲེ་ལྟད་པར་ཚགས་དགོ་མི་དེ་ཡང་ རིག་གཞུང་དང་ལྟད་རིག་ཚ་གཞུང་ནང་ལུ་ དག་ཡིག་དང་ མཐོན་བརྗོད་ཚུ་ ལྷབ་མི་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཉེ་འོང་ནི་མས།

དེ་ལས་རིག་གཞུང་དང་ ལྟད་རིག་གཉིས་ལུ་ རྫོང་ཁའི་ཚོས་ཚན་མང་ཉུང་གི་ལྟད་པར་ཡོད་ཅུང་ ཡིག་སྲེབ་ཀྱི་ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་ལྟད་ པར་མི་འདུག། ལྷབ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཚན་མང་ཉུང་དང་འཁྲུལ་བ་ཅིན་ རིག་གཞུང་དང་ལྟད་རིག་གཉིས་ལུ་ཡང་ ལྟད་པར་ཅིག་ཚགས་དགོ་པ་ ཞིན་ཅུང་ ལྟད་པར་མི་འདུག། དེ་སྲེ་བྱུང་མི་དེ་ཡང་ ཀུན་ལེགས་ནམ་རྒྱལ་ གཉིས་ཀྱི་ཞིབ་ (༢༠༡༩) དང་ རྫོང་ཁའི་ལྷོགས་ (༢༠༡༧) འཛེལ་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་ སྲོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་ཚ་སྟོན་ཐངས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱིན་ཐངས་ཚུ་ལས་བརྟེན་ཉེ་འོང་ནི་བཟུམ་འདུག།

༢) སྲོབ་ཚུག་མོ་མའི་བར་ ཡིག་སྲེབ་དགའ་སྲེ་བྱི་ཞི་ཞི་ལུ་ ལྷོགས་གྲུབ་ཀྱི་ལྟད་པར།

སྲོབ་གྲུའི་རྫོང་ཁའི་ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་ལས་ སྲོབ་རིམ་བཅུ་གཉིས་པ་རྫོགས་མི་ སྲོབ་ཚུག་མོ་དང་མའི་བར་ན་ ཡིག་ སྲེབ་དགའ་སྲེ་བྱི་ཞི་ཞི་ལྷོགས་གྲུབ་ ག་བསྐྱར་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ དང་པར་ སྲོབ་ཚུག་མོ་ཚུ་གི་ཡིག་སྲེབ་འཛེལ་བ་ བརྒྱ་ཚ་ ༧.༩༡% | སྲོབ་ཚུག་མོ་ཚུ་གི་ཡིག་སྲེབ་འཛེལ་བ་ བརྒྱ་ཚ་ ༧.༡༩% ཞིན་མ་ལས་ བརྒྱ་ཚ་ལུ་ཕབ་པ་ཅིན་ ༠.༢༩ གིས་ སྲོབ་ཚུག་མོ་ཚུ་ ཨ་ཅི་དྲག་ པས། མོ་དྲག་པའི་ལྟད་པར་དེ་ཡང་ སྤྱིར་བཏང་རྫོང་ཁ་ཚོམ་ཅིག་ལྷབ་མི་དང་ རིག་གཞུང་ལྷབ་མི་ཚུ་གིས་བཟོ་ལུགས། ཞིང་སྐད་ནང་ལུ་ཡང་ འབྲིང་རིམ་སྲོབ་གྲུའི་སྲོབ་ཚུག་མོ་མའི་བར་ན་ ཡིག་སྲེབ་ཀྱི་ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་ ལྟད་པར་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དེ་ཡོད་མི་ Rio (2000) དང་ གཞི་རིམ་སྲོབ་གྲུའི་སྲོབ་ཚུག་མོ་མའི་བར་ན་ ཡིག་སྲེབ་ལྷོགས་གྲུབ་ཀྱི་ལྟད་པར་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དེ་ཡོད་མི་ Allred (1990) གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ནང་ལུ་ཡང་ མོ་ལས་མོ་དྲག་པ་སྲེ་ཐོན་ཡོད་མི་དང་ཚ་འདྲམ་སྲེ་འདུག། ཞིན་ཅུང་ ལྟད་པར་སྲོམ་ར་མེད་པ་ལས་ ལྷབས་ མ་བདེམ་བསལ་དགོ་པ་མ་མཐོང་།

ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གྲོས་སྟོན། Recommendation

ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་འཁྲུལ་མ་ ཚ་གཞུང་མ་འདྲམ་ཁག་གསུམ་ལས་ སྤྱིར་བཏང་རྫོང་ཁའི་སྲོབ་སྲེབ་རྒྱུང་མ་ལྷབ་མི་ སྲོབ་ཚུག་ཚུ་ ཡིག་སྲེབ་ཀྱི་ལྷོགས་གྲུབ་ཞན་སྲུམྱེ་ཡོད་པ་ལས་ སྤྱིར་བཏང་རྫོང་ཁ་སྲོབ་མི་སྲོབ་དཔོན་ཚུ་གིས་ ཡིག་སྲེབ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྲོབ་ལུ་ མང་སྲུབ་བྱིན་ཚུ་གསལ་པ་ཅིན་ ཕན་ཐོགས་འོང་ནི་མས། དེ་ཚུ་ཡང་ རྫོང་སྐྱོ་མཚུངས་པའི་ཡིག་སྲེབ་ཚུའི་ལྟད་པར་དང་ འབྲི་སྲེབ་ཀྱི་བར་ན་ལྟད་ པར། དེ་ལས་ རྫོང་སྐྱོ་ཚུ་ལུ་དམིགས་གཏད་འབད་དེ་ སྲོབ་སྟོན་འབད་དགོ་པ་འདུག།

ཅ་གཞུང་མ་འདྲམ་ལག་གསུམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ག་ར་ལུ་ ཅུས་གསུམ་དང་འཇུག་ཏེ་སྡེ་བ་འཇུར་འབད་དགོ་པའི་ཡིག་སྡེ་བ་ལུ་ དཀའ་
ངལ་སློབ་ཡོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་མ་ལས་ སློབ་གྲུའི་ཅ་གཞུང་དང་སློབ་དེབ། དེ་ལས་ སློབ་སློན་སློབ་ལཱ་ཚུ་ ཅུས་གསུམ་དང་འཇུག་པའི་
ཡིག་སྡེ་བ་དག་པ་སྡེ་བྱི་ནི་ལུ་ དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་དེ་ལེགས་འཇུར་འབད་ཚུགས་པ་ཅིན་ བན་ཐོགས་འོང་ནི་མས།

སློབ་སྦྱོང་ག་ར་གིས་ བྱེད་སྐྱོད་དང་འབྲེལ་སྒྲི། ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྤྲད་དང་འདི་སྒྲི། བྱ་ཚིག་གི་ཚིག་གོགས་སྦྱར་ཐངས་ཚུ་ འཛོལ་དོ་
ཡོད་པ་ལས་ སྤྲད་དེ་ཚུ་སློབ་སློན་འབད་ཐངས་ སྤར་ལས་ལྷག་སྡེ་ལེགས་འཇུར་འབད་ཚུགས་པ་ཅིན་ བན་ཐོགས་འབྱུང་ཚུགས་ནི་མས།

མཐོང་མ་སློབ་གྲན་ལུ་ ཡིག་སྡེ་བ་དང་ སྤྲད་དང་ནམ་དབྱེ། ཅུས་གསུམ་ཚུ་སློབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་གྲུབ་འབྲས་ནང་
ལུ་ གསལ་འཛོན་བྱུང་ཡོད་མི་ཚུ་ ལག་ལེན་འབབ་ཚུགས་པ་ཅིན་ སློབ་སློབ་པ་ཚུ་འཛུལ་ལུ་ ཡིག་སྡེ་བ་དག་པ་སྡེ་བྱི་ལྷོགས་གྲུབ་གོང་འཕེལ་
གཏང་ཚུགས་ནི་ཡིན་མས།

མཇུག་བསྒྲི། Conclusion

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལས་ ༢༠༢༤ ཀྱི་བར་ འབྲུག་རྒྱལ་འཛོན་གཙུག་ལག་སློབ་སྡེའི་AURG. Grand ཟེར་བའི་ཞིབ་འཚོལ་མ་
དུལ་རྒྱབ་ཐོབ་ལས་བརྟེན་ དོན་ཚན་ རྫོང་ཁའི་ཅ་གཞུང་མ་འདྲམ་ ལག་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་ སློབ་རིག་ ༡༢ པ་མཐར་འཁྲུལ་མི་སློབ་
སྦྱོང་ཚུ་འབར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྡེ་བ་འཛོལ་བའི་བྱུང་པར་ལུ་དབྱེད་པ། ཟེར་བའི་དོན་ཚན་ཐོག་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཡི། དེ་ཡང་ བྱུངས་
བཅོན་ཐབས་ལམ་གྱི་ཐོག་ལུ་ ཡིག་ཚད་དབྱེད་དབྱེད་ཟེར་བའི་མཁོ་ཆས་ལག་ལེན་འབབ་སྟེ་ ཅ་གཞུང་མ་འདྲམ་ལག་གསུམ་ལས་ སློབ་རིག་ ༡༢
མཐར་འཁྲུལ་མི་ སློབ་སྦྱོང་ སོ་ ༣༠ དང་ མོ་ ༣༠ ཡོངས་བསྟོན་སློབ་སྦྱོང་ ༤༠ དཔོན་སྡེ་ལེན་ཏེ་ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཡི།

ཞིབ་འཚོལ་དེའི་དམིགས་གཏང་གཙོ་བོར་ ཅ་གཞུང་མ་འདྲམ་ལག་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་ སློབ་རིག་ ༡༢ པ་མཐར་འཁྲུལ་མི་སློབ་
སྦྱོང་ཚུ་འབར་ན་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྡེ་བ་དག་པ་སྡེ་བྱི་ཞིབ་ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་བྱུང་པར། ཡིག་སྡེ་བ་འཛོལ་བའི་བཀོད་རིས། སོ་མའི་བར་ན་ཡིག་སྡེ་བ་
དག་པ་སྡེ་བྱི་ནི་ལུ་ ལྷོགས་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་བཟོ་ནི་ཚུ་ལུ་བསྐྱེད་དེ་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཡོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ཡང་ སྤྱིར་བཏང་ ཅ་གཞུང་མ་
འདྲམ་ལག་གསུམ་ལས་མཐར་འཁྲུལ་མི་སློབ་སྦྱོང་ཚུ་འབར་ཡིག་སྡེ་བ་འཛོལ་བ་ཚུ་ བཅུད་བསྐྱེད་པ་ཅིན་ བཀོད་རིས་མ་འདྲམ་ལག་བཞི་ནང་
འཛོལ་དོ་ཡོད་པ་སྡེ་མཐོང་ཡི། དེ་ལས་ ཡིག་སྡེ་བ་དག་པ་སྡེ་བྱི་ཞིབ་ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ལྷམ་ད་ སྤྱིར་བཏང་རྫོང་ཁའི་སློབ་དེབ་
རྒྱུང་ག་ཅིག་ལྷག་མི་ཚུ་ རིག་གཞུང་དང་བྱུང་རིག་ལྷག་མི་ཚུ་ལས་ ཡིག་སྡེ་བ་ཀྱི་ལྷོགས་ཞན་སུ་ཡོད་པ་སྡེ་གསལ་འཛོན་བྱུང་ཡི། སོ་མོ་གཉིས་
ཀྱི་བར་ན་ ཡིག་སྡེ་བ་དག་པ་སྡེ་བྱི་ཞིབ་ལྷོགས་གྲུབ་ལྷམ་ད་ སོ་ལས་ཨ་ཙོ་མོ་འབྲུག་པའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་ཡི། ཡིན་རུང་ བྱུང་པར་འདི་ རྒྱུ་ཀྱི་
ཅིག་པ་ཡིན་མ་ལས་ ལྷག་ལུ་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་ གོས་བསྐྱར་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་གོས་སློབ་ཡང་བཀོད་དེ་

ཡོད་པ་ལས་ མཐོང་མ་སློབ་གྲུའི་ཡིག་སྡེ་བ་དང་ཅུས་གསུམ། སྤྲད་ནམ་དབྱེད་སློབ་ཚན་སློབ་མི་ལེགས་བཤད་པ་དང་ སློབ་གྲུའི་སློབ་
དཔོན་དང་ སློབ་གྲུའི་ཅ་གཞུང་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་མི་ཚུ་གིས་ གོས་འཆར་ཚུ་ལག་ལེན་འབབ་ཚུགས་པ་ཅིན་ མ་འོངས་སློབ་སྦྱོང་ཚུ་ལུ་
ཡིག་སྡེ་བ་དག་པ་སྡེ་བྱི་ཞིབ་ལྷོགས་གྲུབ་ཡང་རྒྱས་ལུ་ བན་ཐོགས་འབྱུང་འོང་མཚོ་བའི་རེ་བ་ཡོད།

རྒྱུ་ཆེན་དཔེ་ཐོ། References

ཀུན་བཟང་འཕྲིན་ལས། (༢༠༠༢) རྫོང་ཁའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་པོ། ཀུ་ཨེམ་གྱི།

ཀུན་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ། (༢༠༡༧) རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་གྱི་དཀར་པོ་ལེ་ཐབས། [མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་ལག་འཁྱེར་ཚུམ་ཡིག། སྤྲོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ། སྤྲོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

བཀྲ་ཤེས་ཆེ་དབང་། (༢༠༡༣) རྫོང་ཁའི་བརྟན་གཞུང་སྤྲུང་བའི་སློབ་མོ། ཐིམ་ཕུ། རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།

དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། (༡༩༩༡) ཐ་སྙད་བརྟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དོ་མཚར་འཕུལ་གྱི་སྟེ་མིག།

འགོས་པ་རྒྱ་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༡༡) སྤྲུལ་རྟུགས་ཀྱི་ཚ་འགྲེལ་ལ་དབྱེད་པའི་གཏམ་བརྟན་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་མཐའི་གྲུང་བཙུན་ཆེན་མོ་འཇམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་བཞུགས་སོ། / ཆོས་སྤྱོད་པར་སྦྲུལ་ཁང་།

རྒྱལ་འཛོལ་ཤེས་རིག་ཚོགས་སྟེ། (༢༠༡༩) སྟོན་དཔེ་གྱི་ལམ་སྟོན་ལག་དེབ། ཚུམ་པ་པོ།

འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་གིས། (༢༠༡༤) དག་ཡིག་མདོར་བསྟུན་པར་དཀར་རྒྱན་པོ་བྲིས་པ་དགའ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་བཞུགས་སོ། /

ཐོན་མི་སྦྲོ་ལ། (༡༩༩༣) རྟུགས་འཇུག་ཚ་བ། འབྲས་སློབ་གྲྭ་གཙུག་ལག་གཏེར་མཛོད་འཕུལ་པར་ཁང་།

དོན་གྲུབ་ཚོས་འཕེལ་ ཀུན་བཟང་ཆོས་སློབ་ འཕྲིན་ལས་དོ་རྗེ། (༢༠༢༠) རྫོང་ཁའི་ཚིག་མཛོད། རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།

དོ་རྗེ་དབང་ལྷུག། (༢༠༡༩) སྟོན་རིམ་ ༡༢ པ་རྒྱ་གིས་ རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་ཚང་མ་འབད་འབྲི་མ་རྒྱུགས་པའི་དཀར་པོ་དབྱེ་ཞིབ། [མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་ལག་འཁྱེར་ཚུམ་ཡིག། སྤྲོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ། སྤྲོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

རྒྱལ་ཁྲིམས་སློབ་གྲྭ། (༢༠༢༠) ཉེར་རབས་ཚིག་མཛོད་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟུན་བཞུགས་སོ། / རིས་མེད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དཔལ་ཁང་ཆོས་མཛོད་ལོ་རྒྱུ་བ། (༡༩༩༩) བརྟན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་གི་སྟོན་མའི་ཚ་བ་བཞུགས་སོ། / བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་།

བོད་མཁས་པ་མི་མཁ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ། (༡༩༩༩) རྟུན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་ལ་འཇུག་པའི་ཤན་སྤྱོད་དགོངས་རྒྱན། ལྷ་རྩེ་སྤྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

ཀྲང་དབྱི་སུན་ རྒྱ་ (༡༩༩༩) བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྦྲུལ་ཁང་།

དབྱངས་ཚན་གྲུབ་པའི་དོ་རྗེ། (༡༩༩༣) རྟུགས་འཇུག་དཀར་གཏེར་གསལ་བའི་ལོ་ལོང་། འབྲས་སྤྲུངས་སློབ་གྲྭ་གཙུག་ལག་གཏེར་མཛོད་འཕུལ་པར་ཁང་།

དབྱངས་ཚན་གྲུབ་པའི་དོ་རྗེ། (༡༩༩༣) ལེགས་བཤད་སྟོན་པའི་དབང་པོ། འབྲས་སྤྲུངས་སློབ་གྲྭ་གཙུག་ལག་གཏེར་མཛོད་འཕུལ་པར་ཁང་།

སངས་རྒྱལ་ལས་དབང། ཐིམ་ཕུ་སྟོན་སྟེ་འོག་གི་སྟོན་རིམ་བརྟན་པ་དང་བརྟན་པའི་སྟོན་ཕྱག་རྒྱ་གིས་རྫོང་ཁའི་ཡིག་སྟེབ་དགའ་འབད་ (༢༠༢༠) བྲི་མ་རྒྱུགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་ལག་འཁྱེར་ཚུམ་ཡིག། སྤྲོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ། སྤྲོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

བསམ་གཏམ་མཐར་ཕྱིན། རྫོང་ཁ་སྤྲོ་ཞི་དང་འབྲི་ཞི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལུ་ཟུར་ཅན་དབྱེད་པ། (༢༠༡༩) *RABSEL the CERD Educational Journal* XV 105-117

སི་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་སྤྲུང་བ། (༡༩༩༧) ལུ་ལ་གངས་ཚན་པའི་བརྟན་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་སྤྲུལ་རྩེ་པ་དང་། རྟུགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་གཞུང་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་མཁས་པའི་མཁུ་བརྟན་སྤྱི་ཉིག་ཕྱིར་མཛོལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། / ལྷ་ས་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔལ་ཁང་།

Allred, R. A. (1990). Gender Differences in spelling achievement in grade 1 through 6. *The Journal of*

Educational Research, 83(4), 187-19 <https://doi.org/10.1080/00220671.1990.10885955>

- Al-Saudi, J. (2013). Error analysis and spelling mistakes of EFL learners at Tafila Technical University: A case study. *Frontiers of Language and Teaching*, 4(1), 99-107.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1101232.pdf>
- Ary, D., Jacobs, L. C., Irvine, C. K. S., & Walkers, D. (2021). *Introduction to research education*. Cengage Learning, Inc.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: qualitative, Quantitative, and mixed method approaches* (5th ed.). SAGE Publication, Inc
- Graham, S., Morphy, P., Harris, K. R., Fink-Chorzempa, B., Saddler, B., Moran, S., & Mason, L. (2008). Teaching spelling in the primary grades: A national survey of instructional practices and adaptations. *American educational research journal*, 45(3), 796-825. DOI: 10.3102/0002831208319722
- Herrington, M. H., & Macken-Horarik, M. (2015). Linguistically informed teaching of spelling: Toward a relational approach. *Australian Journal of Language and Literacy*, The, 38(2), 61-71.
- Invernizzi, A. M., Abouzeid, P. M., & Bloodgood, W. J. (2004). Integrated word study: Spelling, Grammar, and meaning in the language arts classroom. *Educational Periodical*, 74(3)p. 1- 8
- Kumar, R. (2011). *Research methodology: A step by step for beginners*. SAGE Publication India Pvt. Ltd.
- Moats, C. L. (2006). How spelling supports reading: And why is it more regular and predictable then you may thing. *American Educator* 29(4),12-43
- Rashid, M., Yousuf, M. I., & Imran, M. (2012). Strategies for spelling improvements. *Academic Research International*. 3(1), 65-70.
- Rios, D. M. (2000). Gender Differences in Spelling Achievement.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED438563.pdf>
- Tshomo, T., Choden, U., Thinley, & Sherab, K. (2018) Investing spelling errors of classes 7 and 8 students in Bhutan who study English as a second language. *JOURNAL OF EDUCATIONAL ACTION RESEARCH*. 1 (3) 1-22
- Webb, S. (2007). The effects of synonymy on second-language vocabulary learning. *Reading in a Foreign Language* 19(2), 120-136.